

OBSAH

1 ÚVOD /7/

2 VÝVOJ BIOMECHANIKY /9/

- 2.1 Stručné historické kořeny biomechaniky /9/
2.2 Současná biomechanika ve světě a v ČSFR /10/

3 MĚŘENÍ A VYJADŘOVÁNÍ POHYBU /11/

- 3.1 Skaláry a vektory /11/
3.1.1 Druhy vektorů /11/
3.1.2 Sečitání, odečítání (skládání a rozkládání) vektorů /12/
3.1.3 Poznámka k vektrovému počtu /13/
3.2 Mezinárodní měrová soustava SI v mechanice /14/

4 POHYB CVIČENCE Z HLEDISKA KINEMATICKÉ GEOMETRIE /16/

- 4.1 Pohyb bodu /16/
4.2 Náhrada těla (části těla) tělesem /16/
4.2.1 Posunový pohyb /17/
4.2.2 Rotační pohyb /18/
4.2.3 Obecný pohyb /18/
4.3 Náhrada těla a náčinní či náhradou soustavou těles /19/
4.3.1 Biokinematické řetězce a biomechanismy /21/
4.3.2 Současnost pohybů /23/
4.4 Geometrie hmot lidského těla /26/
4.4.1 Hmotnost jednotlivých segmentů těla /26/
4.4.2 Těžiště segmentů těla /27/
4.4.3 Celkové těžiště lidského těla /28/
4.4.4 Momenty setrvačnosti lidského těla /32/
4.4.5 Střed objemu a střed povrchu lidského těla /35/

5 POHYB CVIČENCE V PROSTORU A ČASE /36/

- 5.1 Pohyb bodu /36/
5.1.1 Rychlosť a zrychlení při přímočarém pohybu /36/
5.1.2 Přímočarý rovnoměrně proměnný pohyb /38/
5.1.3 Rychlosť při křivočarém pohybu /39/
5.1.4 Zrychlení při křivočarém pohybu /40/
5.1.5 Síkmý vrh při tělesných cvičeních /42/
5.2 Pohyb tělesa /47/
5.2.1 Rychlosť a zrychlení při posuvném pohybu /47/
5.2.2 Rychlosť a zrychlení při rotačním pohybu /47/

- 5.2.3 Rychlosť při obecném rovinném pohybu /48/
5.2.4 Zrychlení při obecném rovinném pohybu /50/
5.3 Pohyblivá soustava těles – segmentů těla /52/
5.3.1 Rychlosť při pohybu segmentů těla /53/
5.3.2 Zrychlení při pohybu segmentů těla /55/
5.4 Příklady vyšetření pohybu z hlediska kinematiky /58/
5.4.1 Příklady základních grafických postupů /58/
5.4.2 Příklady současných pohybů /61/
- ## 6 POHYB CVIČENCE Z HLEDISKA PŮSOBÍCÍCH SIL /66/
- 6.1 Základní pohybové zákony /66/
6.1.1 Zákon setrvačnosti (1. Newtonův zákon) /66/
6.1.2 Zákon sily (2. Newtonův zákon) /67/
6.1.3 Zákon akce a reakce (3. Newtonův zákon) /70/
6.1.4 Vnitřní a vnější sily /71/
6.1.5 Statické a dynamické působení sil /71/
6.2 Statické působení sil při cvičení /72/
6.2.1 Roviná a prostorová soustava sil se společným působištěm /73/
6.2.2 Momenty sil při cvičení /74/
6.2.3 Obecná roviná soustava sil /75/
6.2.4 Silová dvojice; dvojice a síla /79/
6.2.5 Poznámka k obecné prostorové soustavě sil /80/
6.2.6 Rovnováha vnějších sil a reakcí při cvičení /81/
6.2.7 Rovnováha soustavy části těla /82/
6.2.8 Princip vyšetřování otáčivých účinků prostorových soustav sil /84/
6.3 Dynamické působení sil při cvičení /85/
6.3.1 Zrychlující sily /85/
6.3.2 Zrychlující sily při obecném pohybu /87/
6.3.3 Setrvačný odpor /89/
6.3.4 Rotační pohyb při cvičení /91/
6.3.5 Časové účinky sily /92/
6.4 Dráhové účinky sil při cvičení /97/
6.4.1 Mechanická práce /97/
6.4.2 Mechanická energie /100/
6.4.3 Výkon /103/
6.5 Tření, odpor prostředí při cvičení /106/
6.5.1 Tření /106/
6.5.2 Odpor prostředí /108/
6.6 Příklady vyšetření z hlediska působících sil a jejich účinku /114/
6.6.1 Příklady řešené pomocí rovnováhy sil /114/

6.6.2 Příklady řešené pomocí časových a drahových účinků sil	120	7.3.2 Struktura a chování pasivních pod systémů	/155/
6.6.3 Příklady řešené meřením při experimentech	/125/	7.3.3 Časové předpoklady při provádění záměrných pohybů	/155/
7 ZÁKLADY BIOMECHANIKY POHYBOVÉHO SYSTÉMU A JEHO ZAPOJENÍ PŘI TĚLESNÝCH CVIČENÍCH	/129/	7.4 Příklady vyšetření sil působících v pohybovém systému	/160/
7.1 Struktura a chování pohybového systému	129	7.4.1 Horní končetina; páteř	/160/
7.1.1 Struktura pohybového systému	130	7.4.2 Dolní končetina	/165/
7.1.2 Chování pohybového systému	/133/	8 METODY A ZÁKLADNÍ PROSTŘEDKY V EXPERIMENTÁLNÍ BIOMECHANICE TĚLESNÝCH CVIČENÍ	/168/
7.1.3 Struktura a chování kosterních svalů	/133/	8.1 Základní prostředky pro vyšetřování pohybu z hlediska kinematické geometrie a kinematiky	/168/
7.1.4 Práce a energie svalu při kontrakci	/139/	8.1.1 Kinematografie	/169/
7.1.5 Výkon svalu; maximální výkon	/143/	8.1.2 Akcelerometrie	/172/
7.1.6 Účinnost při tělesných cvičeních	/145/	8.1.3 Opticko-elektronické monitorovací systémy	/173/
7.2 Elektrická aktivita svalu činného při cvičení	/147/	8.2 Základní prostředky pro vyšetřování pohybu z hlediska působících sil	/173/
7.2.1 Elektromyografický obraz vzrušeného svalu	/147/	8.2.1 Dynamometrie a dynamografie	/173/
7.2.2 Zpracování elektromyogramu z povrchových elektrod	/149/	8.2.2 Pedobarografie	/174/
7.2.3 Vztahy mezi elektrickou a mechanickou aktivitou svalu	150	8.3 Jiné vyšetřovací prostředky	/175/
7.3 Mechanická triáda: sval – mezilhlé prvky – segment těla	/152/	8.3.1 Elektromyografie	/175/
7.3.1 Některé problémy při analýze činnosti svalů při tělesných cvičeních	/152/	8.3.2 Rentgenografie	/173/
		8.3.3 Výpočetní technika v biomechanice	/177/

POUŽITÁ A DOPORUČENÁ LITERATURA /179/